

ning for tre Situationer, som kan opstaa ved Valg af Præst til en Sognemenighed. Baade Menighedsraadet og Sognets Beboere kan staa famlende og uklare paa Grund af Mangel paa tilstrækkeligt Kendskab til Ansøgerne; saa indstiller man tre, og Ministeren vælger blandt disse, dog som Regel Nummer 1 paa Listen. Der kan i Menighedsraadet være afgjort Enighed om en bestemt Mand, fordi man ikke er i Tvivl om, hvad Menigheden ønsker, og der er da ingen Grund til at holde Møde om den Ting. Endelig kan der være et meget udbredt Ønske om at faa en bestemt Mand til Præst, som dog vækker Modstand i visse Kredse, og for at faa konstatere, hvor stærkt dette Ønske er, vil det være naturligt at faa sammenkaldt et Møde om Sagen. Menighedsraadet mener imidlertid maaske, at Ønsket ikke er stærkt nok, og er derfor utilbøjeligt til at andrage Ministeriet om at lade afholde et saadant Møde; derimod er der en meget interesseret Kreds i Sognet, der er af modsat Mening, og hvis denne Kreds udgør 25 pCt. af de paa Listen til Valg af Menighedsraad opførte Medlemmer, er Menighedsraadet pligtigt at indsende et Andragende til Ministeriet, hvis disse 25 pCt. andrager Menighedsraadet derom. Her synes jeg, der er skabt Ventilation for alle Muligheder, og jeg er, som sagt, glad for, at denne Bestemmelse, der kom ind i sidste Øjeblik i Folketinget, er kommet med.

Saaledes som Bestemmelserne angaaende Præstevalg nu er formet i Menighedsraadslovsforslaget, finder jeg dem betryggende og mere skikket til at kalde de rigtige Motiver frem til et saa betydeligt Valg, end Indførelse af det direkte Præstevalg vilde være i Stand til. Erfaringerne fra Sønderjylland nu i Overgangstiden har hos mig kaldt de største Betæneligheder frem ved at lade det direkte Præstevalg blive Regel. Derimod vil jeg gerne være med til at sige, saadan som Loven nu gør det: Ingen Regel uden Undtagelse.

§ 39 i Menighedsraadsloven har foruden den Interesse, som de almindelige frisisjede Bestemmelser i Stykke 1 frembyder, sin særlige sønderjydske Interesse i Stykke 2, 3, 4 og 5. Der er her vist et Hensyn overfor de fremmedsproglige Mindretal, der gør den danske Stat og den danske Rigsdag Ære. Netop den Udtryksform, der her er brugt: Hvor sproglige eller dermed beslægtede Forhold i de sønderjydske Landsdele gør det ønskeligt o. s. v., viser, at man har Forstaaelse for de sammensatte sønderjydske Forhold, hvor Sprog og nationalt Sindelag ikke altid dækker hinanden, og at man her er rede til at vise et nationalt Frisind og en

aandelig Rummelighed indenfor Folkekirkens Ramme, der fortjener Tak og Paa-skønnelse. Ogsaa § 41 i Lovforslaget viser, at man ikke ønsker at fratage nogen Sønderjyde en vunden Rettighed, idet den undtager alle dem, der i Efteraaret var fyldt 21 Aar, men endnu ikke er eller i indeværende Aar bliver 25 Aar, fra den i Loven fastlagte Valgretsalder som Betingelse for Valgret til Menighedsraad i det kommende Efteraar.

Jeg kan med Hensyn til det forelagte Forslag til Lov om Menighedsraad paa egne og paa mit Partis Vegne erklære mig enig i de Principper, der heri er nedlagt, og kan anbefale Lovforslaget til velvillig og hurtig Fremme i det høje Ting.

Jeg skal derefter gaa over til at omtale Forslag til Lov om Indførelse af dansk Kirkelovgivning i de sønderjydske Landsdele, og jeg ønsker her at fatte mig meget kort. Jeg vil gerne nøjes med at sige, at naar der fra Kredse Nord for den gamle Grænse blev udtalt Frygt for, at Sønderjyderne skulde have en Svaghed for en organisk opbygget Kirkeforfatning med en Kirkedag som Topfiguren paa Staten i Staten, saa har der fra sønderjydske Side været udtalt nogen Ængstelse for, at man skulde gaa for hurtigt frem med Indførelse af dansk Kirkelovgivning paa alle Omraader; at Grænsen alt for hurtigt skulde blive grundigt slettet uden det fornødne Hensyn til de særlige Forhold dernede. Jeg har ikke delt denne Ængstelse eller denne Frygt, hverken under den ene eller den anden Form.

Man har som Begrundelse for den først udtalte Ængstelse peget paa, at man dog nu indførte de sønderjydske Provsttudvalg over hele Landet; det var et Trin paa Trappestigen til Kirkeforfatningen og Staten i Staten. Den Tale er dog kun tilsyneladende rigtig, idet de Provsttudvalg, der nu opstaa, kun er en meget mat Afglans af de Provstisynoder og Provsttudvalg, vi havde i den tyske Tid; disse Provstisynoder og Provsttudvalg havde en betydelig Myndighed i aandelige Spørgsmaal, en Myndighed, der blev overdraget Provsttudvalgene i de sønderjydske Landsdele i fuldt Omfang ved Landsdelenes Overdragelse til Danmark, samtidig med at man ophævede Provstisynoderne. Provstisynoderne bestod i den tyske Tid af Provsten samt alle Provstiets i Præsteembede ansatte gejstlige og dem, der som Vikarer bestyrede et Embede; dertil kom et dobbelt saa stort Antal saakaldte verdslige Medlemmer, der valgtes delvis af og blandt Kirkekollegierne og delvis paa anden Maade. Denne Provstisynode valgte fire Bisiddere til Provsti-